

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2008-1-138 (İlk İnceleme)
Karar Sayısı : 10-04/52-26
Karar Tarihi : 12.1.2010

10 **A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER**

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Mehmet Akif ERSİN, Doç. Dr. Mustafa ATEŞ,
İsmail Hakkı KARAKELLE, Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY,
Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖRLER: İsmail Atalay YOLCU, Şamil PİŞMAF, Tuğçe KOYUNCU

C. ŞİKAYET EDEN : Başol Kolektif Şirketi Bülent Başol ve Ortakları
Uzunköprü Cad. No:10 Hayrabolu/Tekirdağ

20 **D. HAKKINDA İLK İNCELEME**

YAPILAN : Total Oil Türkiye A.Ş.
Onur Ofis Park İş Merkezi İnkılap Mah. Üntel Sok.
B1 Blok No:10 34768 Ümraniye/İstanbul

E. DOSYA KONUSU: Total Oil Türkiye A.Ş.'nin bayilik sözleşmesini feshetmesine rağmen intifayı kaldırmak için yüksek bedel talep etmesi nedeniyle gerekli yaptırımların uygulanması talebi.

30 **F. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 8.11.2009 tarih ve 7332 sayı ile intikal eden şikayet başvurusunda öne sürülen iddiaların 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun çerçevesinde incelenmesi sonucu düzenlenen 7.1.2010 tarih ve 2008-1-138/İİ-10-İAY sayılı İlk İnceleme Raporu, 8.1.2010 tarih ve REK.0.05.00.00-110/9 sayılı Başkanlık önergesi ile 10-04 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G. İDDİALARIN ÖZETİ: Şikayet başvurusunda özetle;

- 40 - Şirketlerinin 1993 yılında Total Oil Türkiye A.Ş. (Total) ile Akaryakıt İstasyonu İşletme Sözleşmesi imzaladığı ve yine Total lehine 1993 yılından itibaren 20 yıl süreyle geçerli olmak üzere intifa hakkı tesis edildiği,
- Süreç içerisinde satışlarının 500 metreküpün altına kadar gerilediği, bunun sonucunda Total tarafından bayilik sözleşmesinin iptal edildiği,
- Buna karşın Total'e hiçbir borçları bulunmamasına rağmen Total'in tesis üzerindeki intifayı ve ipoteği kaldırmadığı gibi teminatlarını da iade etmediği,
- İntifa süresinin bitimine fazla süre kalmamış olmasına karşın intifanın kaldırılması için (.....TİCARİ SIR.....) talep ettiği,

belirtilerek elindeki intifa nedeniyle serbest rekabeti engellediği iddia edilen Total hakkında gerekli yaptırımların uygulanması talep edilmiştir.

H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda;

- 50 - Başol Kolektif Şirketi Bülent Başol (Başol) ile Total arasında imzalanmış olan Akaryakıt İstasyonu İşletme Sözleşmesi ve Total lehine 20 yıl süreyle geçerli olmak

10-04/52-26

üzere tanınan 4.11.1993 tarihli intifa hakkından oluşan rekabet yasağına dayalı dikey ilişkinin, 18.9.2010 tarihine kadar 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği ile sağlanan grup muafiyeti kapsamında olduğu,

- 18.09.2010 tarihinden sonra taraflar arasında mevcut olan “rekabet yasağına dayalı dikey ilişki”nin her iki tarafın açık iradesi olmaksızın uzatılmaya zorlanması ya da bu süre sonunda rekabet etmeme şartına son verilmesini engelleyen herhangi bir durum olması halinde 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesi çerçevesinde işlem tesis edilebileceği,
- 60 - Rekabet Kurumunun dilekçe ile talep edilen şekliyle bir dava açma yetkisi bulunmadığı

ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

Dosyada yer alan bilgi ve belgelere göre, Total ile o dönemdeki adıyla Başol Kollektif Şirketi Salih ve Hamdi Başol’u temsilen Hamdi BAŞOL arasında 22.10.1993 tarihinde başlangıçta 1 yıl süreli olmakla birlikte sürekli yenilenme kaydı içermesi nedeniyle 2002/2 sayılı Tebliğ’in 5/1. (a) maddesi çerçevesinde belirsiz süreli olarak Akaryakıt İstasyonu İşletme Sözleşmesi imzalandığı, söz konusu bayilik sözleşmesinin ayrılmaz
70 bir cüzü olarak Tapu Sicil Muhafızlığı huzurunda düzenlenen resmi senet yoluyla şikayte konu taşınmazda kurulu akaryakıt istasyonu ve müstemilatının üzerinde 4.11.1993 tarihinden itibaren 20 yıl süreyle geçerli olmak üzere Total lehine intifa hakkı tanındığı anlaşılmaktadır. Yine aynı tarihte Başol’un Total’a karşı doğmuş ve doğacak her türlü borcuna karşılık olarak Total lehine (.....) TL bedelli ipotek tesis edildiği görülmüştür. 26.4.2007 tarihinde ise söz konusu ipotegin miktarının (.....) TL artırıldığı anlaşılmıştır.

Raportörlerce başvuru sahibi ve şirketin hâlihazırdaki ortağı Bülent BAŞOL ile yapılan telefon görüşmesinde, intifa hakkına ilişkin resmi senette isim ve imzası bulunan Hayri BAŞOL’un amcası ve şirketin eski ortağı, Salih BAŞOL’un ise babası ve şirket ortağı
80 olduğu bilgisi edinilmiştir. Kurum kayıtlarına 26.11.2009 tarihinde intikal eden dilekçede, önceki taleplere ilave olarak Başol üzerinde baskı kurarak menfaat sağlamaya çalıştıkları iddia edilen Total çalışanları hakkında dava açılması da talep edilmiştir.

Diğer yandan başvuru sahibi tarafından gönderilen ek bilgilere göre, Total tarafından Başol aleyhine, yukarıda özellikleri belirtilen taşınmaz ve üzerinde kurulu istasyona ilişkin olarak ve mevcut intifa hakkı ile taraflar arasındaki bayilik sözleşmesine istinaden, müdahalenin men’i ve istasyondaki akaryakıt satışının derhal durdurularak istasyonun Total’e veya yeddi adile teslimi talebiyle Hayrabolu Asliye Hukuk Mahkemesinde dava açılmıştır. Mahkemeye sunulan dava dilekçesinin
90 incelenmesinden, istasyon ve ilgili taşınmaz üzerinde Total lehine kurulan intifa hakkı sürmekteyken, taraflar arasında 15.3.2006 tarihli yeni bir bayilik sözleşmesinin imzalandığı, bu bayilik sözleşmesinin ise Beyoğlu 41. Noterliğince düzenlenen ihtarname ile Total tarafından feshedildiği anlaşılmıştır.

Rekabet Kurulunun konuyla ilgili olarak daha önce almış olduğu kararlar çerçevesinde, bayilik sözleşmeleri ile bu sözleşmelerde yer alan rekabet etmeme yükümlülüğü süresine etki eden intifa sözleşmeleri ve kira sözleşmelerinin tamamı tek bir dikey anlaşma olarak kabul edilmekte ve 18.9.2005 tarihinden önce imzalanmış olan ve bu tarih itibarıyla kalan süresi beş yılı aşan bayilik sözleşmeleri ile bunlarla bağlantılı intifa, kira ve sair sözleşmelerin, “azami hadde indirme” ilkesi gereğince 18.9.2010 tarihine
100 kadar 2002/2 sayılı Tebliğ ile tanınan grup muafiyetinden yararlanma ve uygulama süresi bulunmaktadır. Bu çerçevede başvuru sahibi Başol ile Total arasında imzalanan

10-04/52-26

bayilik sözleşmesi ile intifa hakkına ilişkin resmi senedin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında birlikte değerlendirilmesi gerekmektedir.

110 Başvuru konusu intifa sözleşmesi, 20 yıl süreyle geçerli olmak üzere 4.11.1993 tarihinde; taraflar arasındaki ilk bayilik sözleşmesi ise belirsiz süreli olarak 22.10.1993 tarihinde imzalanmıştır. Taraflar arasındaki en son bayilik sözleşmesinin ise 15.3.2006 tarihinde imzalandığı anlaşılmıştır. İntifa hakkı sürmekteyken bayilik sözleşmesinin yenilenmiş olması nedeniyle, taraflar arasındaki dikey ilişkinin kesintiye uğradığından da bahsetmek mümkün olmayacaktır. Dolayısıyla bayilik sözleşmesi ve bununla bağlantılı olarak Total lehine 20 yıl süreyle intifa hakkı tanınmasına ilişkin resmi senet 18.9.2005 tarihinden önce imzalandığından ve bu tarih itibarıyla kalan süresi beş yılı aştığından, rekabet yasağına dayalı dikey ilişki ve bu çerçevede intifa hakkı tanınmasına ilişkin resmi senet, 2002/2 sayılı Tebliğ uyarınca 18.9.2010 tarihine kadar grup muafiyeti kapsamındadır. Bu tarihten sonra dikey ilişkinin her iki tarafın açık iradesi olmaksızın uzatılmaya zorlanması ya da bu süre sonunda rekabet etmeme şartına son verilmesini engelleyen herhangi bir durum olması halinde, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi çerçevesinde işlem tesis edilebilecektir.

J. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve dosya kapsamına göre;

- 120 1- Başıol Kollektif Şirketi Bülent Başıol ve Ortakları ile Total Oil Türkiye A.Ş. arasında imzalanmış olan Akaryakıt İstasyonu İşletme Sözleşmesi ve Total Oil Türkiye A.Ş. lehine 20 yıl süreyle geçerli olmak üzere tanınan 4.11.1993 tarihli intifa hakkından oluşan rekabet yasağına dayalı dikey ilişkinin, 18.9.2010 tarihine kadar 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği kapsamında grup muafiyetinden yararlandığına,
- 2- 18.9.2010 tarihinden sonra taraflar arasında mevcut olan rekabet yasağına dayalı dikey ilişkinin her iki tarafın açık iradesi olmaksızın uzatılmaya zorlanması ya da bu süre sonunda rekabet etmeme şartına son verilmesini engelleyen herhangi bir durum olması halinde işlem tesis edileceği hususunun taraflara bildirilmesine,
- 130 3- Rekabet Kurumunun dilekçe ile talep edilen şekilde bir dava açma yetkisi bulunmadığına
- OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.